

2015 W 1549

29 juli 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum] in [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters van het Arme
Kind Jezus PIJ,
juridisch adviseur: mr. J.J.M. Goumans, advocaat te Maastricht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 31 juli 2015.

Op 16 september 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. J.J.M. Goumans, juridisch adviseur van de Congregatie.

Op 18 februari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot de heer [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door mr. Van Schaik.

Namens de Congregatie zijn verschenen Zuster [naam], overste van de Zusters van het Arme Kind Jezus PIJ en mr. Goumans.

Op 23 juni 2016 is klaagster nader gehoord door de voorzitter van de Klachtencommissie en mevrouw Erfstemeijer. Hierbij waren klaagster en haar echtgenoot aanwezig, bijgestaan door mr. Van Schaik, en Zuster [naam], bijgestaan door mr. Goumans.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klaagster is toen zij twee jaar oud was uit huis geplaatst op last van de kinderbescherming. Zij is in [instelling] in [plaats] terecht gekomen. Klaagster heeft hier verbleven van 1956 tot en met 1972. Klaagster is van haar 8^e tot aan haar 14^e levensjaar seksueel misbruikt door aangeklaagde. Het seksueel misbruik vond eens in de week plaats, namelijk tijdens het douchen. Alle meisjes van de groep van klaagster moesten eens per week douchen. Aangeklaagde kwam dan iedere douchecel in om “de rug te wassen” van de meisjes. Zo ook bij klaagster. Aangeklaagde ging dan met een washandje om haar hand achterlangs tussen de benen van klaagster en wreef hard over haar geslachtsdeel. Dit deed enorm veel pijn. Aangeklaagde liet klaagster daarbij voorover buigen.

Anders dan in het klaagschrift staat, heeft klaagster ter zitting van 18 februari 2016 verklaard dat aangeklaagde nooit haar vinger in de vagina van klaagster heeft gestoken. Het is altijd gebeven bij het wrijven met het washandje waarbij de schaamlippen van klaagster werden aangeraakt. Tijdens het nadere gehoor op 23 juni 2016 heeft klaagster verklaard dat er tussen haar schaamlippen werd gekomen door aangeklaagde en dat klaagster vanaf het begin af aan voelde dat dit niet goed was.

2.2. Klaagster heeft zich in het kindertehuis erg eenzaam gevoeld. Ze had niemand die ze in vertrouwen kon nemen en was altijd op haar hoede. Na haar verblijf in [instelling] is klaagster naar de huishoudschool gegaan. Hier heeft klaagster haar diploma gehaald.

Uit haar eerste huwelijk heeft klaagster drie kinderen. Mede door het seksueel misbruik heeft het huwelijk geen stand kunnen houden. Klaagster beschermde haar kinderen tegen volwassenen. In 1998 is klaagster getrouwd met haar huidige man, waar ze tot op heden heel gelukkig mee is.

Doordat klaagster met een hevig gevoel van schaamte kampte, heeft klaagster zich nooit onder behandeling gesteld voor de gevolgen van het seksueel misbruik. Wel heeft zij het psychisch en lichamelijk geweld besproken met haar toenmalige huisarts.

2.3. Klaagster hoopt haar ervaringen te kunnen verwerken als de klacht gegrond wordt verklaard. Daarnaast hoopt zij op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut. Klaagster wenst voorts de schade die zij heeft opgelopen vergoed te krijgen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Goumans heeft in zijn reactie gesteld dat de Overste naar aanleiding van deze klacht heeft gesproken met zusters die destijds met aangeklaagde samen hebben gewerkt of gewoond. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik en dat klaagster geen steunbewijs heeft ingediend bij haar klacht. De Congregatie kan daarom niet anders dan de klacht niet aannemelijk achten en gaat niet verder in op de gevolgen die de beschreven gebeurtenissen op klaagster hebben gehad.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder

meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie is van oordeel dat het door klaagster gestelde wassen met een washandje waarbij tussen de schaamlippen werd gekomen moet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Klaagster zou op deze wijze zijn gewassen tussen haar 8^e en 14^e levensjaar. Dat is langer dan redelijkerwijs noodzakelijk is, gezien de zelfredzaamheid van een meisje van die leeftijd. De Klachtencommissie leidt hieruit af dat er niet enkel gehandeld werd met een hygiënisch oogpunt, maar op basis van een seksuele context.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden, te weten het ongeveer wekelijks wrijven tussen de schaamlippen van klaagster met een washandje gedurende een periode van zes jaar.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de toestemming gebruik melding als steunbewijs van [naam]. Deze heeft op 30 april 2015 verklaard dat aangeklaagde haar tussen de benen waste en daarbij met de vinger in haar vagina kwam.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag, en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klaagster tot aangeklaagde stond, hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen haar geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Zusters van het Arme Kind Jezus PIJ de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 29 juli 2016 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. L. Erfteijer en mr. P.R.M. van der Ven, leden, bijgestaan door mr. R. Willemsen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.